

Az ELTE Földtudományi Doktori Iskola Működési Szabályzata

(Minden itt nem szabályozott kérdésben az ELTE Doktori Szabályzata illetve az annak részét képező kari szabályok irányadók)

1.§

A Földtudományi Doktori Iskola

A doktori iskola neve: ELTE Földtudományi Doktori Iskola

Székhelye: 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/c

A Földtudományi Doktori Iskolát a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) akkreditálta, hogy szervezett, illetve egyéni képzés keretében a doktori (PhD) tudományos fokozat megszerzésére felkészítsen. A Földtudományi Doktori Iskola a képzésben résztvevő és a kutatómunkát irányító tanárokból és a doktori iskola hallgatóiból, doktorjelöltjeiből álló intézmény. A képzés célja a földrajz- és a földtudományban a felsőoktatási és tudományos kutatói utánpótlás folyamatos biztosítása. Az iskola Képzési Tervének megfelelő tanulmányokat folytató, kutatómunkát végző doktoranduszok és doktorjelöltek a tudományterület vezető oktatóinak és kutatóinak (külföldieket is beleértve) közreműködésével készülnek fel doktori disszertációjuk elkészítésére és megvédésére.

A Képzési Terv tartalmazza a kreditkövetelményeket, a hallgatói kreditszerzés szabályait. A tárgyfelvétel és teljesítés rögzítése a doktori iskolában is az egyetem egységes elektronikus tanulmányi rendszerében történik.

2.§

A Földtudományi Doktori Iskola Tanácsa

1. A Földtudományi Doktori Iskola Tanácsának elnöke az iskola vezetője.
2. A Tanács tagjai a programvezetők, az iskolában művelt tudományágak képviselői, vezető oktatói, kutatói – egyharmaduk külső tag. Állandó meghívottak, tanácskozási joggal a doktorjelöltek képviselőjeként 1 fő valamint az ELTE TTK FFI nem törzstag tanszékvezetői. Tanács tag felmentésére akkor kerülhet sor, ha huzamosabb ideig nem tudja ellátni feladatát.
3. A Tanács rendszeresen — legalább negyedévenként — ülésezik. Az ülésekről jegyzőkönyv készül.
4. A Tanács feladata az iskola szakmai irányítása, a képzés színvonalának biztosítása és ellenőrzése.
 - a. A Tanács – a felvételre jelentkezők számát és a korábbi évek fokozatszerzéseit tartalmazó, rögzített algoritmus alapján – javaslatot tesz az államilag finanszírozott (ösztöndíjas) felvételi létszám programok közötti elosztására, figyelemmel a kiegyensúlyozott tudományos utánpótlásra az iskolában képviselt tudományágakban.
 - b. A Tanács összeállítja a doktori felvételi bizottságokat és megszervezi – általában programonként – a felvételi beszélgetéseket. A jelentkezők egyetemi (és szakmai) teljesítménye, valamint felvételi szereplése alapján a Tanács megállapítja a jelöltek erőssorrendjét, és ez alapján javaslatot tesz a TDT-nek az ösztöndíjas, illetve önköltséges hallgatók felvételére.
 - c. A felvételi bizottságok vezetői a programvezetők, tagjai a Tanács tagjai és az illetékes oktatási egységek vezetői.

- d. A Tanács szakterületi illetékességében véleményezi a honosítási kérelmeket
 - e. A Tanács félévenként jóváhagyja a Képzési Tervben szereplő, meghirdetendő doktori kurzusok témáit és előadóit. Új, tudományos fokozattal rendelkező oktató (témavezető) akkreditálására a benyújtott tudományos életrajz és publikációs jegyzék alapján az iskola Tanácsa tesz javaslatot a TDT-nek.
 - f. A Tanács időről-időre áttekinti a doktori szigorlati tárgyak, valamint az elismert publikációs helyek listáját, és javaslatot tesz a TDT-nek ezek esetleges módosítására.
 - g. A Tanács felügyeli a doktoranduszok tanulmányi és kutatási előrehaladásának ellenőrzésére szolgáló, a Képzési tervben is szereplő, általában programonként megtartandó évenkénti beszámolókat.
 - h. A Tanács a programvezető javaslata alapján dönt a doktorandusz téma-, illetve témavezető változtatása ügyében.
 - i. A Tanács megtárgyalja a más doktori iskolában vagy külföldi részképzés során felvételre tervezett majd teljesített kurzusokra vonatkozó hallgatói kérelmeket, és dönt a beszámítható kreditpontok számáról.
 - j. A Tanács megtárgyalja és javaslatot tesz a TDT-nek a doktori eljárás iránti kérelmekkel kapcsolatban a szigorlati tárgyakra, valamint a szigorlati és védési bizottságok személyi összetételére
 - k. A Tanács meghatározza a tudományterület műveléséhez szükséges, illetve elismerhető idegen nyelveket.
 - l. A Tanács javaslatot tesz a TDT-nek a képzés során felszabaduló ösztöndíjak odaítélésének kérdésében.
5. A Tanács dönt a doktori iskola számára a doktori képzésre rendelkezésre bocsátott pénzeszközök felosztásáról, és nyilvántartást vezet annak felhasználásáról.
6. A Tanács munkáját az ELTE TTK FFI intézeti adminisztrációja segíti.

3.8

A Földtudományi Doktori Iskola programjai

- 1. A Földtudományi Doktori Iskolához három doktori program tartozik:
Földrajz–Meteorológia Program
Geológia–Geofizika Program
Térképészet és Geoinformatika Program
- 2. A Földtudományi Doktori Iskola doktori programjaiban folyó képzést a doktori program vezetője irányítja.
- 3. A programvezető tevékenységét a doktori iskola tanácsának támogatásával és azzal együttműködve végzi.
- 4. A kutatási téma alapján a doktori programhoz tartozó PhD hallgató és doktorjelölt munkáját a témavezető irányítja.
- 5. A kutatási és oktatási kreditek teljesítésének igazolására a témavezető javaslata alapján a programvezető jogosult.

4.§

A Földtudományi Doktori Iskola Gyűlése

1. A Gyűlés a Földtudományi Doktori Iskola szavazati joggal rendelkező törzstagjaiból, valamint tanácskozási jogú meghívott tanáraiból áll.
2. A Gyűlés szükség szerinti gyakorisággal ülésezik, a doktori iskola vezetője hívja össze a tagok részére előzetesen kiküldött írásbeli meghívóval.
3. A Gyűlés javaslatokat fogalmaz meg minden, a doktori iskola hosszú távú oktatási és kutatási stratégiáját, illetve működését érintő kérdésben, továbbá az iskola vezetőjét, a programvezetőket és a tanácstagokat érintő személyi kérdésekben.

5.§

A fokozatszerzés sajátos előfeltételei a Földtudományi Doktori Iskolában

1. Nyelvvizsga: az értekezés benyújtásának feltétele az EDSZ-ben meghatározottakon túl, hogy a doktorjelölt az angol, német, francia, spanyol, orosz nyelvek legalábbban egyikében rendelkezzen legalább C típusú, középfokú (vagy azzal egyenértékű) nyelvviszsgálattal.
2. Publikációk: az értekezés benyújtásának feltétele legalább 2, az értekezés témakörében megjelent tudományos publikáció, amely az MTMT adattárba feltöltött s megfelel az ODT tudományometriai követelményeinek. Folyóiratcikkek elfogadásakor az MTA X. és IX. osztálya szakmailag illetékes tudományos bizottságai által meghatározott folyóiratlisták az irányadók.
3. Ha a jelentkező a fokozatszerzési eljárást a képzés 6. félévében, doktoranduszként indítja meg, akkor már témavázlattal történő jelentkezés esetén is rendelkeznie kell a doktori értekezés témájából készült, a doktori iskola által meghatározott publikációkkal, valamint rendelkeznie kell az 1. pontnak megfelelő nyelvviszsgálattal.

A csatolt Mellékletekkel együtt

Megtárgyalta és elfogadta a DI Tanácsa 2014. szeptember 5-én.

Jóváhagyta az Egyetemi Doktori Tanács 2014. szeptember 18-i ülésén.

1. Melléklet

A Földtudományi Doktori Iskola szigorlati tárgyai

Földrajzból fő- és melléktárgyként választható:

Általános természetföldrajz
Általános társadalomföldrajz
Magyarország és a Kárpát-medence természeti földrajza
Magyarország társadalomföldrajza
Regionális természetföldrajz
Regionális társadalomföldrajz
Terület- és településfejlesztés
Környezetföldrajz
Regionális tudomány
Településföldrajz

Földrajzból csak melléktárgyként választható:

A földrajztudomány története
A földrajz tanításának módszertana
Ökológia
Tájökológia
Politikai földrajz
Piacgazdaságtan
Településszociológia
Negyedidőszak földrajza
Talajtan-talajföldrajz
Térinformatika
Regionális elemzési módszerek

Meteorológiából fő- és melléktárgyként választható:

Elméleti meteorológia
Elméleti klimatológia
Légkörfizika

Meteorológiából csak melléktárgyként választható:

Szinoptikus meteorológia
Környezetvédelmi meteorológia
Levegőkémia
Dinamikus modellezés
Agrometeorológia
Numerikus előrejelzés
Műholdmeteorológia

Klimatológia
Hidrometeorológia

Földtan-Geofizikából fő- és melléktárgyként választható:

Kőzettan
Geokémia
Ásványtan
Ércteleptan
Ősállattan
Ősnövénytan (választható 2 félév botanikai tanulmány után)
Földtörténet
Általános földtan
Magyarország földtana
Környezetföldtan/környezeti állapotvizsgálat és kárelhárítás
Szénhidrogénföldtan és medenceanalízis
Hidrogeológia/alkalmazott hidrogeológia
Geomatematika/geostatisztika
Általános geofizika (gravitáció, földalak, változó forgás,
földmágnesesség, szeizmológia, geotermika és radiológia)
A Föld mechanikai szerkezete, anyagi összetétele és
dinamikája
Alkalmazott geofizika (felszíni módszerek)
Mélyfúrási geofizika

Földtan-Geofizikából csak melléktárgyként választható:

A földköpeny és a litoszféra felépítése
Üledékes kőzettan
Kozmopetroológia
Felszíni és talajképző folyamatok geokémiája
Biogeokémia
Környezeti és alkalmazott geokémia
Kőzetalkotó ásványok ásványtana
Ércásványok és kísérőik kristálytana és kristálykémiája
Fényoptikai vizsgálati módszerek
Kristályoptika
Ásvány-kőzettani műszeres vizsgálati módszerek
Biosztratigráfia
Paleobiogeográfia
Mikropaleontológia
Paleoökológia
Evolúció
A történeti földtani és rétegtani kutatás módszerei
Szerkezeti földtan és lemeztektonika
Szedimentológia
A földtani kutatás geofizikai módszerei

Az alpi-kárpáti-pannon-dinári térség regionális földtana
A magyarországi paleozoikum földtana
A magyarországi mezozoikum földtana
A magyarországi kainozoikum földtana
Geomikrobiológia
Szerves geokémia
Diagenézis
Az üledékes formációk hasznosítható ásványi nyersanyagai
Bauxitföldtan/paleopedológia
Hulladékelhelyezés és környezeti hatásvizsgálat
Gravitáció, földalak, forgás
Földmágnesség és a Föld körüli térség fizikája
Szeizmológia és a Föld mechanikai szerkezete
Geofizikai folyadékdinamika
Hagyományos szelvényezési eljárások
Nukleáris szelvényezési eljárások
Szeizmikus értelmezés
Kémiai geodinamika
Vulkanológia
Magmás petrogenézis
Metamorf petrogenézis
Izotópgeokémia
Archeometria
Geoarcheológia

Térképészetből fő- és melléktárgyként választható:

Térképszerkesztés- és tervezés
Tematikus kartográfia
Számítógépes térképszerkesztés
Vetülettan
Topográfia
Térinformatika

Térképészetből csak melléktárgyként választható:

Kartográfiatörténet
Topográfiai térképrendszerek
Atlasz-kartográfia
Földrajzinév-írás
Távérzékelés

2. Melléklet

A Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve

Az ELTE Földtudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve az Eötvös Loránd Tudományegyetem Doktori Szabályzatában, annak a Természettudományi Karra vonatkozó különös részében, valamint a doktori iskola Működési Szabályzatában megfogalmazott alapelvekre és szabályokra épül.

A doktori iskola működését a Természettudományi Doktori Tanács (TDT) és az Egyetemi Doktori Tanács (EDT) felügyeli.

A doktori iskola a Minőségbiztosítási Tervben meghatározott szempontokat követve biztosítja a doktori képzés és a doktori fokozatszerzési eljárás magas színvonalát annak minden szakaszában (felvétel, doktori tanulmányok, fokozatszerzés). Minőségbiztosítási követelményként a doktori iskola folyamatos kapcsolatot tart a rokon tudományterületeken működő doktori iskolákkal, a képzési tapasztalatok, tanulságok kölcsönös hasznosítása érdekében.

A Minőségbiztosítási Terv tartalmazza a doktori képzésben résztvevő hallgatókkal és oktatókkal szemben támasztott követelmények folyamatos biztosításának, ellenőrzésének rendjét és intézményeit.

Felvétel

A doktori iskolában meghirdetésre kerülő témakiírásokat a doktori iskola tanácsa (DIT) összegyűjti és közzéteszi. A DIT gondoskodik arról, hogy a témakiírások kövessék a szakterületi tudományos fejlődést.

A doktori képzésre jelentkezőkkel a DIT által megbízott felvételi bizottság folytat – szükség esetén doktori programonként – felvételi beszélgetést. A felvételi bizottság – a felvételi jelentkezéskor bekért dokumentumok alapján – megvizsgálja a jelentkezők tanulmányi eredményeit, szakmai felkészültségét, nyelvtudását, korábbi tudományos munkáját, egyetemi tanulmányaik során mutatott teljesítményüket és kutatási tervük megvalósíthatóságát. Ez alapozza meg, hogy a doktori képzésre azok a jelentkezők nyernek felvételt, akik már rendelkeznek a képzés megkezdéséhez szükséges előismeretekkel.

Törzstagok, témavezetők és oktatók

A doktori iskola törzstagjai, témavezetői és oktatói tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatók és kutatók, akiket a DIT javaslata alapján a TDT alkalmasnak tart a doktori iskola működésében való részvételre, akik a doktori iskola tudományágaiban, illetve kutatási területén folyamatos magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

A doktoranduszok szakmai munkáját a témavezetők irányítják. A témavezető figyelemmel kíséri a vezetett tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését, illetve irányítja – a folyamatosan aktualizált kutatási terv alapján végzett – kutatómunkáját.

Az elvárt tanulmányi és kutatási követelményeket nem teljesítő hallgatók a képzésből kizárhatók, költségterítéses képzésbe átsorolhatók.

Kurzusok

A DIT minden tanévben felülvizsgálja a meghirdetésre kerülő kurzusok listáját és felkéri az oktatókat a tárgyak tematikáinak aktualizálására. A doktoranduszoknak lehetőségük van – előzetes kérelem után – más doktori iskolában meghirdetett kurzusok felvételére is.

Külföldi részképzés

A doktori iskola támogatja a doktoranduszok külföldi részképzését. A külföldi tanulmányút és kutatómunka színvonalának biztosítása érdekében a doktoranduszoknak előzetesen részletes tanulmányi és kutatási tervet kell benyújtaniuk és a doktori iskola tanácsának jóváhagyását kell kérniük. A külföldi tanulmányút során teljesített tanulmányok és kutatómunka kreditként történő beszámíthatóságáról a DIT teljesítményigazolás alapján dönt.

A hallgatók rendszeres beszámoltatása

A DT minden tanévben beszámoltatja a doktori tanulmányokat folytató és a kutatómunkát végző hallgatókat munkájukról. A beszámoltatás során a doktoranduszoknak az elvégzett munkájukról írásos beszámolót és/vagy szóbeli prezentációt kell készíteniük, amelyben kitérnek tanulmányi kötelezettségeik teljesítésére, addigi tudományos eredményeikre és publikációikra, valamint munkájuk további ütemezésére.

Az értekezés véglegesítése, benyújtása előtt a témavezető javaslatára, a témában szakmailag illetékes tanszéken a doktorjelölt kutatómunkájának eredményes befejezését segítő nyilvános munkahelyi vita szervezhető. Ha erre nem kerül sor, akkor a témavezető írásos értékelése helyettesíti azt.

Publikációs követelmények

A fokozatszerzés sajátos publikációs feltételeit a doktori iskola Működési Szabályzata tartalmazza.

Követelmény, hogy a doktorjelölt rendelkezzen az önálló tudományos munkásságát igazoló, a szakma által rangosnak tartott folyóiratban vagy kötetben megjelent kettő vagy több közleménnyel, amelyek az értekezés témakörében készültek. A doktori képzésben résztvevő doktoranduszoknak, doktorjelölteknek publikációikat az MTMT publikációs adattárba fel kell tölteniük.

Fokozatszerzés követelményei

A fokozatszerzési eljárás részletes követelményeit az EDSZ és annak kari különös része tartalmazza.

A DIT a doktori fokozatszerzési eljárás elindítására benyújtott kérelmeket, minden feltételre kiterjedően érdemben megvitatja. A jelölt témavezetőjének írásos nyilatkozatot kell tennie, hogy javasolja az eljárás elindítását, ill. a disszertáció benyújtását. A DIT a szigorlati tárgyakat, illetve azok tematikáit rendszeresen felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja. A benyújtott disszertáció 2 opponense közül legalább az egyik külső szakember. A védelem nyilvános, a védelem előtt a doktori disszertáció és a disszertáció tézisei a kar honlapján megtekinthetők.

Éves beszámoló készítése

A doktori iskola évente értékeli működését, pénzügyi, oktatási, kutatási és egyéb tudományos tevékenységéről beszámolót készít az Egyetemi Doktori Tanács számára.